

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός γνωμοδοτήσεως 294 /2010

**ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(Τμήμα Α' Διακοπών – Σύνθεση Α2)**

Συνεδρίαση της 28^{ης} Ιουλίου 2010

Πρόεδρος : Νικόλαος Μαυρίκας, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ.

Αντιπρόεδροι : Βασίλειος Σουλιώτης.

Νομικοί Σύμβουλοι : Χριστόδουλος Μπότσιος, Ανδρέας Φυτράκης, Ιωάννης Τρίαντος, Αλέξανδρος Καραγιάννης, Ιωάννης Διονυσόπουλος, Αντώνιος Κλαδιάς, Στέφανος Δέτσης, Παρασκευάς Βαρελάς, Παναγιώτης Σπανός, Νικολίτσα Πολιτικού (σύνολο δώδεκα – 12).

Εισηγητής : Αλέξανδρος Καραγιάννης, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους.

Αριθμός Ερωτήματος : Αριθμ. πρωτ. 8312.62/01/2010/05-07-2010 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας/Γενική Γραμματεία Ναυτιλιακής Πολιτικής/ΔΟΛΕΛ-Α'

Ερωτήματα : Σε ποιό όργανο ανήκει η αρμοδιότητα για την άσκηση ελέγχου νομιμότητας επί των : **(α)** αποφάσεων συγκροτήσεως Λιμενικών Επιτροπών των Λιμενικών Ταμείων του β.δ. της 14/19-1-1939 (ΦΕΚ Α' 24) και της διαδικασίας για την εκλογή προέδρου των Επιτροπών αυτών, **(β)** αποφάσεων των Λιμενικών Επιτροπών των ίδιων Λιμενικών Ταμείων και **(γ)** αποφάσεων των Διοικητικών Συμβουλίων Δημοτικών Λιμενικών Ταμείων.

Επί των ανωτέρω ερωτημάτων, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Α' Διακοπών – Σύνθεση Α2) εγνωμοδότησε ως εξής :

Ι. 1. Με το άρθρο 1 (αρ. 12) του π.δ. 362/1997 (ΦΕΚ Α' 240), που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 1§2 του ν. 2503/1997 (ΦΕΚ Α' 107), διατηρήθηκε η άσκηση εποπτείας από το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας (μετέπειτα Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής) στα Λιμενικά Ταμεία (του β.δ. της 14/19-1-1939, ΦΕΚ Α' 24). Μετέπειτα, με το άρθρο 10 του ν. 2987/2002 (ΦΕΚ Α' 27) ορίστηκε ότι «*Η εποπτεία των Λιμενικών Ταμείων ασκείται, σύμφωνα με το π.δ. 262/1997 (ΦΕΚ 240 Α'), από τον Υπουργό Εμπορικής Ναυτιλίας. Η αρμοδιότητα συγκρότησης των Λιμενικών Επιτροπών των Λιμενικών Ταμείων ανήκει στον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας από την έναρξη ισχύος του ν. 2503/1997 (ΦΕΚ 107 Α')*», ήδη δε, με το άρθρο 4§4 περ. β' του π.δ. 189/2009 (ΦΕΚ Α' 221), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 του π.δ. 50/2010 (ΦΕΚ Α' 89), η εποπτεία των Λιμενικών Ταμείων υπήχθη στην αρμοδιότητα της Γενικής Γραμματείας Ναυτιλιακής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας (ΥπΟιΑΝ/ΓΓΝΠ). Περαιτέρω, στο άρθρο 1§2, τελευταία δύο εδάφια, του ν. 2503/1997 ορίζεται ότι «*οι διατάξεις του άρθρου 8 του ν. 3200/1955 (ΦΕΚ 97 Α')* εφαρμόζονται αναλόγως και για τις πράξεις του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας. Οι σχετικές προσφυγές ασκούνται ενώπιον του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού». Τέλος, κατά το άρθρο 7§1 του β.δ. της 14/19-1-1939, το οποίο εξακολουθεί να ισχύει και μετά τα άρθρα 13 και 33 του ν. 2690/1999 (ΚΔΔ), προκειμένου περί Λιμενικών Ταμείων εδρευόντων σε έδρα Νομού, ο πρόεδρος της Λιμενικής Επιτροπής, των οποίων η σύνθεση επανακαθορίστηκε με την υπ' αριθμ. 4121.9/22/21-12-1990 κ.α. των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης και Εμπορικής Ναυτιλίας (ΦΕΚ Β' 811), εκλέγεται μεταξύ των μελών αυτής.

2. Υπό τα δεδομένα αυτά, η αρμοδιότητα συγκροτήσεως των Λιμενικών Επιτροπών των Λιμενικών Ταμείων ανήκει στον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας, οι πράξεις του οποίου, μη εξαιρουμένης και αυτής με την οποία συγκροτείται Λιμενική Επιτροπή, υπόκεινται στον ιεραρχικό έλεγχο του αρμόδιου υπουργού, εν προκειμένω της Υπουργού ΟιΑΝ. Η αρμοδιότητα της ασκήσεως εποπτείας των Λιμενικών Ταμείων, στο πλαίσιο της οποίας εντάσσεται και ο έλεγχος νομιμότητας των εκδιδόμενων από τις οικείες Λιμενικές Επιτροπές ή από άλλα αρμόδια όργανα αυτών πράξεων, ανήκει στο ΥπΟιΑΝ/ΓΓΝΠ (ΓνωμΝΣΚ 612/2000, 320/2002).

Επομένως, καθόσον αφορά τη συγκρότηση της Λιμενικής Επιτροπής, η αρμοδιότητα του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας

εξαντλείται με την υπ' αυτού έκδοση της οικείας πράξεως συγκροτήσεώς της, η δε απόφαση των μελών της Επιτροπής, με την οποία εκλέγεται μέλος της στο αξίωμα του Προέδρου, αναγομένη σε μεταγενέστερο στάδιο και μη σχετιζόμενη με τη συγκρότηση, αλλά με τη λειτουργία της Επιτροπής, υπόκειται στον έλεγχο νομιμότητας του εποπτεύοντος το Λιμενικό Ταμείο Υπουργού ΟιΑΝ. Εκ τούτων συνάγεται ότι, το θεσμικό πλαίσιο που ρυθμίζει τις αρμοδιότητες του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας και του ΥπΟιΑΝ, καθόσον αφορά τη συγκρότηση των Λιμενικών Επιτροπών και την άσκηση εποπτείας και ελέγχου νομιμότητας των πράξεων αυτών είναι πλήρες και σαφές και δεν χρήζει νομοθετικής ρυθμίσεως, όπως προτείνεται στο πόρισμα της υπ' αριθμ. 355/Θ/2010/12-4-2010 Εκθέσεως Ελέγχου του Σώματος Επιθεωρητών-Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης (Περιφερειακό Γραφείο Θεσσαλονίκης).

Συναφώς προς τα ανωτέρω, σημειωτέον ότι, ο Σ.Ζ, τακτικό μέλος της Λιμενικής Επιτροπής του Λιμενικού Ταμείου Ν. Χαλκιδικής, με αναφορές-αιτήσεις του προς την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, που κοινοποιήθηκαν και στο (τότε) Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής, κατήγγειλε πλημμέλειες περί την διαδικασία εκλογής άλλου μέλους, ως προέδρου της Λιμενικής Επιτροπής του προαναφερθέντος Λιμενικού Ταμείου και εξήτησε την ακύρωση της σχετικής αποφάσεως ως μη νομίμου. Οι αναφορές-αιτήσεις αυτές, οι οποίες παραμένουν μέχρι σήμερα ανεξέταστες, έχουν προφανώς την έννοια των διοικητικών προσφυγών ελέγχου νομιμότητας της αποφάσεως της Λιμενικής Επιτροπής, περί εκλογής μέλους στο αξίωμα του Προέδρου, ασκήθηκαν μετ' εννόμου συμφέροντος (ΣτΕ 3051/2009) και η αρμοδιότητα για την εξέτασή τους και τη λήψη αποφάσεως ανήκει πλέον στην Υπουργό ΟιΑΝ, η οποία, όμως, με δεδομένο ότι, ως προκύπτει εκ των στοιχείων του φακέλου, παρήλθε χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των εξήντα ημερών από της περιελεύσεως των αναφορών-αιτήσεων σε αυτήν και ανεξαρτήτως της εμπροθέσμου ή μη ασκήσεώς των, εξήντησε την κατά χρόνο αρμοδιότητά της, μη δυναμένη να επιληφθεί πλέον (άρθρα 1§2 εδ. τελευταίο ν. 2503/1997, 8§1 και 3 ν. 3200/1955, ΣτΕ 2439/2008).

II. 1. Με το άρθρο 28§1 του Ν. 2738/1999 (ΦΕΚ Α' 180), όπως το άρθρο αυτό τροποποιήθηκε με τα άρθρα 11(§§11, 12, 13) και 14 του ν. 2839/2000 (ΦΕΚ Α' 196) και το άρθρο 26§5 του ν. 3013/2002 (ΦΕΚ Α' 102), θεσπίσθηκε διαδικασία μεταφοράς των αρμοδιοτήτων των λιμενικών ταμείων του β.δ. της 14/19-1-1939 στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοικήσεως. Με την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου του νόμου αυτού ορίστηκε ότι : *«Οι μεταφερόμενες αρμοδιότητες ασκούνται από δημοτικά ... νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ... που συνιστώνται, με ... προεδρικά διατάγματα, στους*

αντίστοιχους δήμους ... αποκλειστικά γι' αυτόν το σκοπό. Τα νομικά αυτά πρόσωπα λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 410/1996 (ΦΕΚ 231 Α') .....». Στη συνέχεια, ο Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3463/2006, ορίζει στο άρθρο 240§1 ότι : «Τα δημοτικά ή κοινοτικά νομικά πρόσωπα διοικούνται από το διοικητικό συμβούλιο, που αποτελείται από πέντε έως δεκαπέντε μέλη, τα οποία μαζί με τους αναπληρωτές τους ορίζονται από το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο.....». Περαιτέρω, στο άρθρο 244§1 του αυτού Κώδικα ορίζεται ότι : «1. Λιμενικά Ταμεία που συνιστώνται, ως δημοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, κατά τις διατάξεις του άρθρου 28 του ν. 2738/1999 (Φ.Ε.Κ. 180 Α'), λειτουργούν σύμφωνα με τις ρυθμίσεις των άρθρων 239 επόμενα και τις ειδικότερες προβλέψεις του παρόντος».

2. Ενόψει των προεκτεθέντων και δεδομένου ότι, ως ήδη ελέγχθη ανωτέρω στην παράγραφο Ι της παρούσης, στο ΥΠΟΙΑΝ/ΓΓΝΠ ανήκει μόνον η αρμοδιότητα της ασκήσεως εποπτείας των Λιμενικών Ταμείων του β.δ. της 14/19-1-1939 του β.δ. της 14/19-1-1939, στο πλαίσιο της οποίας εντάσσεται και ο έλεγχος νομιμότητας των εκδιδόμενων από τις οικείες Λιμενικές Επιτροπές ή από άλλα αρμόδια όργανα αυτών πράξεων, η εποπτεία και ο έλεγχος νομιμότητας των αποφάσεων των Διοικητικών Συμβουλίων Δημοτικών Λιμενικών Ταμείων δεν ανήκει στο ΥΠΟΙΑΝ/ΓΓΝΠ, αλλά σε άλλα κατά νόμο αρμόδια όργανα [Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας (άρθρα 149-151 ν. 3463/2006), Επιτροπή άρθρου 152 ν. 3463/2006), Υπουργός Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης].

III. Κατ' ακολουθίαν των προεκτεθέντων, στα τεθέντα ερωτήματα αρμόζει η ως άνω αναλυτικώς διδομένη για το καθένα απάντηση.

ΘΕΣΠΗΘΗΚΕ
Αθήνα 30-7-2010

Ο Πρόεδρος

Νικόλαος Μαυρίκας
Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

Ο εισηγητής

Αλέξανδρος Γερ. Καραγιάννης
Νομικός Σύμβουλος του Κράτους